

Gejevska sramota:

Od Queer avtonomnega prostora

do ekstravagance direktne akcije

¹ Gay Shame (Gejevska sramota) je radikalna alternativa gejevskemu glavnemu toku, »virus v sistemu«, protest proti pretirani komercializaciji dogodkov okrog »gejevskega ponosa« in pošasti gejevske asimilacije, ki jo člani gibanja vidijo kot zatiralsko in konservativno družbeno strukturo.

Aktivizem bliskovito izginja iz javnosti – skorajda tako hitro, kot izgorevajo aktivisti v boju. V nežni starosti tridesetih let, po dvanajstih letih razumevanja aktivizma kot osrednjega dela mojega življenja, se nenadoma zavem, da prijateljem pripovedujem o akcijah in aktivističnih skupinah, o katerih niso še nikdar ničesar slišali. Včasih pridemo do skupnih spominov, a vse pogosteje se sama borim s spomini na podrobnosti posameznih akcij, s spomini na svojo lastno zgodovino.

Moja prva želja, da bi pisala o *Gejevski sramoti*¹, izhaja iz hotenja, da jo vključim v javni zapis. Le redko se zgodi, da lahko akter določenega boja napiše lastno zgodovino (ali jo celo ureja), čeprav bi to morala biti možnost, ki naj bi jo uživali vsi. Moja prva želja je bila, da se – iz strahu, da bi si prilaščala lastništvo nad dogodki – izločim iz te zgodovine, če je to mogoče, čeprav, koga pa bom imela za norca? »Objektivna« zgodovina je kruta laž, sama pa nisem pripravljena podaljševati tega zla.

Kakorkoli, ko sem se odločila, da popišem strnjene vtise vseh akcij *Gejevske sramote*, ne pa poglobljene analize le nekaterih, sem se odrekla natančnim stališčem in se raje omejila na posplošitve, ki nujno vsebujejo veliko nekonsistentnosti. Ta zgodovina naj bo začetek, ne konec, vabilo drugim, naj napišejo lastne verzije norosti in bolečine. Vabilo drugim, naj obudijo svojo lastno *Gejevsko sramoto*.

Čigava kakovost življenja?

Gejevska sramota je nastala v zelo specifičnem trenutku zgodovine New Yorka. Bil je junij 1998, vrhunec vladavine terorja župana Giulianija, uradno znan kot kampanja »kakovost

življenja«, med katero je neobrzdana policijska brutalnost nad neoboroženimi obarvanimi ljudmi postala norma, javni parki so se ravnali z zemljo, da bi sprostili pot gradnji luksuznih stanovanj, brezdomci pa so izgubljali storitve in zavetišča hitreje, kot je *Disney* kupoval *Times Square*. Giulianijevo uničevanje je prineslo tudi nadzor nad javnimi seksualnimi prostori, tako zunanji kot notranji, zapiranje seksualnih trgovin, da bi četrti postale varnejše za gentifikacijo, pa tudi množične aretacije obarvane mladine, seksualnih delavcev in transspolnih žensk, da bi ulice postale »varnejše« za turiste in poslovneže. Četrti, zgodovinsko povezane z izobčenci, umetniki in imigranti (*Times Square*, *Lower East Side*, *Meatpacking*), so postale lokacije za trendovske pravnike in radostne provincialce.

Giulianiju je pri poskusu, da uniči dobesedno vse, kar je v New Yorku kreativnega in enkratnega, pomagala neposredna podpora mnogih Newyorčanov, tudi gejevskih lastnikov nepremičnin in poslovnežev iz četrti, kjer je potekala gentifikacijska bitka. To ni bilo presenetljivo, če upoštevamo neposredno vlogo, ki so jo imeli geji kot »pionirji« na obrobni območjih, kar je te sosese nenazadnje naredilo varnejše za razvoj. *Gejevska sramota* je nastala zato, da bi oblikovala radikalno alternativo konformnosti gejevskih četrti, barov in institucij – in ki jo najbolj očitno simbolizira *Gejevska parada ponosa*.

Newyorška *Gejevska parada ponosa* je bila že leta 1998 komajda kaj več kot zgolj velikanška priložnost za multinacionalne korporacije, ki merijo na trg gejevskih potrošnikov. Namen *Gejevske sramote* je bilo oblikovanje svobodnega prostora za vse starostne skupine, kjer bi *queer* ljudje lahko ustvarjali kulturo in si delili znanje ter strategije odpora, ne pa le kupovali kupe sranja. Prvo *Gejevsko sramoto* smo organizirali junija 1998 v umetniškem središču v Brooklynu, imenovanem *Dumba*, sestavljali pa so jo nastopi,² aktivistični govori in okrogle mize, brezplačna veganska hrana in ples. Na festivalu je bilo več sto ljudi.

Pomemben del prve *Gejevske sramote* je bil brezplačni zastoj fanzin, imenovan »*Pogoltni svoj ponos: Naredi-si-sam vodnik za priročni aktivizem*«. Fanzin je vseboval nasvete za izdelovanje nalepk, grafitiranje, državljansko nepokorščino in oblikovanje šablon, primere propagande, zgodbe, razprave in članke o pogojih dela v tretjem svetu, sindikalnem organiziranju, izganjanju javnega seksa, Meganinem zakonu (o zakonitosti ustvarjanja registrov »*storilcev seksualnih dejanj*«),³ »reformah« države blaginje, profitemskem aktivizmu, profitiranju od aidsa in izmenjavi igel.

V New Yorku, kjer je javna kultura radikalnih *queer* ljudi komajda še obstajala, je bilo oblikovanje *Gejevske sramote* bistveno za povezovanje *queer* posameznikov, ki bi sicer bili izolirani drug od drugega. *Gejevska sramota* je pritegnila zelo specifičen segment *queer* New Yorka: pester glede na razred in spol, a težišče so bile lezbijke, srednji razred, belci, ljudje, manj kot petintrideset let in večinoma anarhistične usmeritve.

Gejevska sramota v New Yorku je navdihnila ljudi, da oblikujejo podobne dogodke tudi v drugih mestih. Mnogi so uporabili isto ime. *Gejevska sramota* v Torontu je bila ustanovljena leto dni po newyorški. Kmalu zatem je nastala *Gejevska sramota* na Švedskem. V pričujočem prispevku bom večinoma razpravljala o *Gejevski sramoti* v San Franciscu, ki se je začela leta 2001, kmalu potem, ko sem pobegnila iz New Yorka.

² Nastopali sta, denimo, skupini *Three Dollar Bill* in *Kiki and Herb*.

³ Meganin zakon je izraz, ki opisuje več državnih zakonov v ZDA, ki zahtevajo, da oblasti razkrijejo storilce seksualnih zločinov v javnosti, v medijih ali po spletu. Zakon je imenovan po Megan Kanka, žrtvi posilstva in umora.

San Francisco

V San Francisco sem se vrnila, ker mi je New York poznih devetdesetih ponujal komajda kaj več od ponorele potrošniške, komodificirane, karieristične monokulture, ki me je izčrpala in odbijala. Vrnila sem se v San Francisco, ki pa je ponavljal vse najhujše vidike New Yorka. Cele četrti so bile zravnane z zemljo, da bi odprle pot velikanskim novim galerijskim stanovanjem, radikalna, izobčenska *queer* kultura, po kateri sem hrepenela, je bila dobesedno razdejana, zamenjali pa so jo trendovci v iskanju najbolj *kul* zabave.

Pomoč pri ustanavljanju *Gejevske sramote* v San Franciscu ima osrednje mesto v mojem boju za ustvarjanje kulturnega doma in oblikovanje vsaj majcenega upanja v gnijočem svetu. *Gejevska sramota* mi pomeni možnost, da pomagam zgraditi nekaj transformativnega, odklonskega in nevarnega, kar bo izdolbilo pot iz odtujenosti in obupa.

Obala Tire

V San Franciscu smo se odločili, da postavimo prvo *Gejevsko sramoto* v zunanji javni prostor. Izbrali smo obalo *Tire*, razpadajoč industrijski park v sanfranciškem zalivu, odlagališče zavrženih mestnih tramvajev, kjer betonske tovarne obkrožajo majhno travnato površino. Eden naših letakov je najbolje povzel naše cilje: »*Se dušite z izbljuvki potrošniškega 'gejevskega ponosa'? – LJUBICE, izpljunite to sranje – Odgovor je GEJEVSKA SRAMOTA*«. Ljudi smo pozvali, naj se »*oblečejo za absolutno hipnotičen, divji, strašljivo glamurozen eksces*« in naj »*ustvarijo svet, o katerem so sanjali*«. Tistega dne smo obalo *Tire* spremenili v naš *queer* avtonomni prostor, imeli smo brezplačno hrano, majice in razna druga darila, skupine, govorne predstave, DJ nastope in ples, igrišča za otroke in okrogle mize o vprašanih, ki se tičejo gentifikacije San Franciscu, ameriške kolonizacije portoriškega otoka Vieques, zaporov, mladine in transaktivizma. Ljudi smo pozivali, naj sodelujejo pri ustvarjanju lastnega, radikalnega *queer* prostora, pogovarjali smo se o političnih temah, slikali smo, barvali beton in oblikovali mozaike, si barvali lase in se goli kopali v blatu. Dogodek smo organizirali v manj kot mesecu dni. Na obalo *Tire* je pripotovalo več sto ljudi in se pridružilo festivalu.

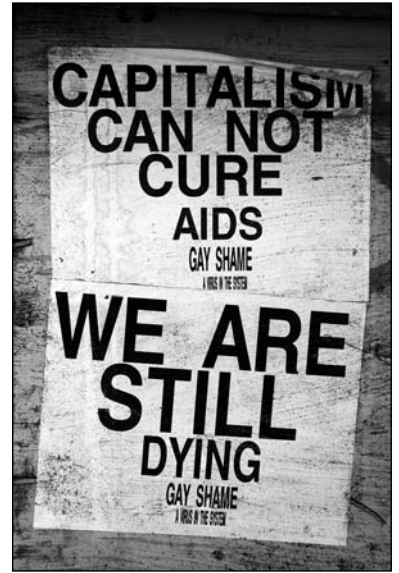
V San Franciscu smo zasnovali *Gejevsko sramoto* na podoben način kot v New Yorku, čeprav smo imeli dva odra in noro število skupin. Tudi tukaj so se ljudje vključevali v okrogle mize o političnih temah, ki so potekale stran od odrov, govorniki pa so med nastopi skupin pozivali ljudi, naj se jih udeležijo. V nekaj tednih smo bili sposobni pritegniti več sto udeležencev, kajti San Francisco – v nasprotju z New Yorkom – daje zavetje velikanskemu številu *queer* ljudi (večinoma lezbijkam in transspolnim fantom), ki jih privlači izobčenska kultura. Druga plat pa je, da obstajata v San Franciscu, ob radikalni *queer* estetiki, tudi trendovstvo in scena apatičnih *queer* frajerjev. Na *Gejevski sramoti* se je torej zgodilo, da je bilo – kljub našemu trudu, da bi ustvarili političen prostor – veliko obiskovalcev grobih do govorcev; zdelo se je, da jih ne zanima prav nič razen zabave in druženja s prijatelji. Ugotovili smo, da smo z ločevanjem med »*politiko*« in »*zabavo*« nehote pripomogli k temu, da obiskovalci spregledajo naše radikalne namene. Da bi zagotovili, da bo naš politični program jasen, smo sklenili, da bomo v prihodnje bolj konfrontacijski.

Tukaj postane pisanje »*zgodovine*« težavno. Ko rečem, da smo sklenili, da bomo v prihodnje bolj konfrontacijski, ustvarjam napačno podobo o enotnosti. Čeprav je *Gejevska sramota*

dosegla konsenz, da bomo razvijali bolj konfrontacijske akcije, je napetost med zabavnim in političnim delom ostala.

Nagrade Gejevske sramote

Leta 2002 je odbor za *parado ponosa* v San Franciscu prevzel Budweiserjev oglasni slogan za uradno geslo *parade*. Geslo »Bodi samosvoj – naroči Bud«⁴ je postalo »Bodi samosvoj – spremeni svet«. Po silovitih razpravah smo se aktivisti Gejevske sramote odločili za soočenje s *parado ponosa*. Načrtovati smo začeli zgodaj, več kot dva meseca vnaprej, in iskali smo načine, kako razvneti ljudi. Oblikovali smo nagrade Gejevske sramote, s katerimi bi nagradili najbolj hipokritične geje za njihovo delo za »skupnost«. Hoteli smo obelodaniti laž o homogeni gejevski/queer »skupnosti« in o tem, kako se mit o skupnosti zlorablja za krinko, pod katero geji z močjo zatirajo druge brez posledic.

Odločili smo se, da podelimo nagrade Gejevske sramote mesec dni pred *parado ponosa*, in sicer na *Harvey Milk Plaza*, v simbolnem srcu pobeljene gejevske soseske, četrti *Castro* v San Franciscu. Nagrade smo podelili v osmih kategorijah: »Izkoriščanje naše mladine«, »Pomoč desničarjem k uspehu«, »Ustvarjanje še več queer brezdomcev«, »Najboljše ciljno trženje«, »Najboljši spolni fundamentalizem«, »Najboljši klub rasističnih belih riti«, nagrado »V klozet« (za zvezde, ki nikoli ne bi smele priti iz klozeta) in nagrado »Legende« (za strejt zaveznike reakcionarnih gejev). Kot je navada pri vseh podelitvah nagrad, smo sestavili uradni program (s smehljajočim se Eltonom Johnom na ovitku), ki je navajal nominirance v vsaki kategoriji, hkrati pa je vseboval tudi hiter vpogled v nekatere naše aktivistične točke.

Za uradno slovesnost podelitve nagrad Gejevske sramote smo zgradili lesen oder, da bi občinstvo lahko bolje videlo, pa tudi zato, da bi lahko bolje videli mi sami, če bi nas napadli razbesnjeni geji. Ob začetku je bil trg že poln obiskovalcev in gneča se je kmalu preselila tudi na ulice. Sodelavci Gejevske sramote so delili brezplačno hrano, doma narejene nalepke in umetniška dela, značke Gejevske sramote s podobo Rosie O'Donnell ali Georgea Michaela ter razne druge poslastice. Ljudje so se oblekli ekscesno, nosili so pretirano, razmazano šminke in bleščice, razcapane plesne obleke in zmečkana krila. Eden od udeležencev je nosil obleko, ki jo je sešil iz trgovskih vrečk *Gapa*, *Starbucks*a, *Abercrombie & Fitch*a in drugih gejevskih stebrov. Nekateri so na festival prišli na hoduljah in oblečeni v vreče za smeti.

Kategorije nagrad in dobitnike so napovedovale različne osebe in ob glasnem bobnanju smo zažgali mavrično zastavo. To je bila točka, ko nas je skrbelo, da nas bodo napadli razbesnjeni geji, a namesto tega se je množica odzvala z vzklikanjem: »Zažgi jo, ljubica, zažgi!« Ko se je slovesnost končevala, smo premaknili divane in zvočnike na sredino ulice, ljudje pa so sledili. Zaslíšala se je glasba, ljudje so plesali, poskakovali in se poljubljali na ulicah. To je bil vroč prizor – mislim, da smo bili kar malce nejeverni, ker je vse teklo tako gladko. Ko smo obvladali policiste, smo več ur zasedali *Castro* in *Market*, preden smo spakirali – brez aretacij.

Nagrade Gejevske sramote so bile preobrat, saj smo se preusmerili od enodnevnega festiva odpora k ekstravaganci direktnih akcij. A tega še nismo vedeli. Vedeli pa smo, da nam je

uspelo povezati spektakel in politiko. V množici je bilo veliko *queer* ljudi, starejših in mlajših od nas, in celo *strejt* turisti so nejeverno zevali in se čudili – *je to vselej tako?*

Budweiserski ponos

Parada ponosa v San Franciscu, ki je verjetno največja na svetu, je sestavljena iz zagrajene, neskončne procesije okrašeni tovornjakov in približno milijona gledalcev. Ob pripravah na našo konfrontacijo smo razpravljali o možnostih in učinkovitosti blokiranja *parade*, nazadnje pa smo se odločili, da postavimo naš festival odpora na njeno sredino in od tam podeljujemo nagrade. Zbrali smo divane, mize in drugo zavrženo pohištvo; vse to smo hoteli postaviti v sredino *parade*, da se nas ne bi dalo zlahka odstraniti. Izdelali smo sedem čevljev

visok reklamni oglas za *Budweiser*, na katerem je pisalo: »*Izbruhajte svoj budweiserski ponos in razprodajo queer identitet.*« Imeli smo velikansko omaro, *klozet*, da bi ljudje lahko vrnili svoj patriotizem tja, kamor sodi. Če ljudje ne bi imeli časa priti do uradnega *Budweiserskega* bruhališča, smo oblikovali tudi uradne bruhalne vrečke *Gejevske sramote*, na katere smo zapisali naše tri primarne tarče: potrošništvo, slepi patriotizem in asimilacionistični program *parade ponosa*.

Naš načrt je bil, da se srečamo na koncu *parade*, kjer se izpraznijo tovornjaki (edini del brez policijskih barikad), in da vstopimo vanjo. Aktivisti *Gejevske sramote* so se tistega dne srečali že zgodaj zjutraj in pripravili vse rekvizite, kar je zahtevalo dva kombija. Prispeli smo na *Deveto ulico* in ulico *Mission*, malce stran od našega cilja, k veseli množici, ki je zmedeno stala ob robu ceste. Ko so začeli dogodki teči, se je naša izvidnica v zadnji minuti odločila, da spremenimo pot, in tako smo sicer prišli na konec *parade ponosa*, a na napačno stran barikad. Na naše presenečenje so prostovoljci *parade* začeli potiskati aktiviste *Gejevske sramote* stran in nanje celo naščuvali policijo. V zmedu, ki je sledila, je ena od udeleženk po nesreči polila policista s kavo, drugi policisti pa so jo zgrabili in vklenili. Medtem ko se je ob njej zbirala množica, jo je policija že vklenila v lisice, jo vlekla pol ulice daleč in vrgla v *Burger King*, kjer je stal improviziran policijski štab. Med to aretacijo je bil v policijski kombi odpeljan še en protestnik iz *Gejevske sramote*.

Ko je policija oba udeleženca odpeljala v zapor, smo aktivisti *Gejevske sramote* ugotovili, da smo padli v najhujši scenarij. Pravzaprav smo upali, da organizacijski odbor *parade* ne bo dopustil, da nas aretirajo. Kako pa bi to bilo videti: *queer* folk, ki ga policaji vlačijo stran, ker se skuša »*pridružiti*« *paradi ponosa*? Ugotovili pa smo, da ta skrb ni bila med prioritetaми odbora *parade*. Več aktivistov je odšlo z odvetnikom v zapor, drugi pa smo se postavili zunaj barikad. Naše dejavnosti so se nadaljevale, vendar pa smo izgubili moč, bili smo zmedeni, kako naj nadaljujemo, da bi konfrontacija bila čim bolj očitna. Začeli smo podeljevati nagrade – mavrična gumijevka za gejevske policiste, avtobusno vozovnico za župana Williija Browna (njegov slavni citat se je glasil: »*Če si ne moreš privoščiti življenja v San Franciscu, se pač izseli*«) in omaro, *klozet*, za *Human Rights Campaign*, elitno gejevsko lobistično skupino.

Rekviziti in stojnice za nočno moro:

kampanja Gavina Newsoma *Kakovost življenja*

Ko se je bližala *Noč čarovnic*, je strašljiva pošast razpotegnila svoje tipalke, da bi dosegla najbolj ranljive prebivalce San Francisca. Ta pošast je bil Gavin Newsom, član mestnega sveta, ki je predstavljal najbogatejšo mestno četrt, elitni soseski *Pacific Heights* in *Marina*. Gavin Newsom je za volitve 2002 predlagal volilni ukrep *Predlog N* pod ciničnim imenom »*Skrb, ne denar*«, ki je nameraval udariti po podpori za brezdomce in jo zmanjšati z že tako bednih 322 dolarjev na absurdnih 59 dolarjev na mesec. Manjkajočih 300 dolarjev bi nadomestila »*skrb*«.

Ko so se bližale volitve, je več skupin pripravilo akcije, ki so nasprotovale brutalnemu Newsomovemu *Predlogu N*. *Gejevska sramota* je sprva hotela izvesti spektakel, ki bi poudaril učinkovitost vseh teh akcij. Obrnilo se je tako, da smo organizirali svoj lastni dogodek, ki smo ga poimenovali »*Rekviziti in stojnice za nočno moro: Festival odpora pred nočjo čarovnic*«. To je pomenilo razširitev programa *Gejevske sramote*: od opozarjanja predvsem na ponorelo asimilacionistično pošast *Gejevskega ponosa* h kljubovanju vsem hipokritom, še posebno pa k uporu do rasističnih politik »*gejem prijaznih*« politikov.

Odločili smo se, da se postavimo na ulico *Fillmore*, kjer je Newsom tedaj imel pet poslov: štab kampanje, dve restavraciji, bar in vinoteko. Nameravali smo zgraditi *Barakarsko naselje preganjanih* in razpotegniti *Preprogo izkoriščanja*, po kateri bi se pretekle, sedanje in prihodnje veličine lokalnega, nacionalnega in mednarodnega izkoriščanja sprehodile ... stran. Da bi se izognili problemom, ki smo jih imeli pri akciji v zvezi s *parado ponosa*, smo za akcijo v *Marini* – v pričakovanju aretacij – načrtovali strukturo državljanske nepokorščine, določili smo aktiviste spredaj, zadaj in ob strani, pogajalce s policijo, medijske aktiviste, krizne odločevalce in vodje zabave. Zbrali smo se v parku, malce stran od štaba Gavina Newsoma. Nameravali smo priti kot kolektiv, prevzeti ulico in blokirati križišče pred Newsomovim štabom. Akcijo smo oglaševali že kakšen mesec vnaprej in pričakovali smo veliko množico.

Ko smo prišli v *Marino*, množica ni bila tako velika, kot smo pričakovali, a ljudje so bili polni duha. Čeprav so nam kifeljci prepovedali prevzeti ulico, smo to vseeno storili gladko in brez incidentov. Potem smo razprostrli našo »*krvavo*« *Preprogo izkoriščanja* na sredino živahne ulice *Fillmore*. To je bil dogodek po vnaprej domišljenem scenariju: impersonatorji ključnih izkoriščevalcev – v različnih kategorijah, denimo »*Realnost gentrifikacije (Stara in Nova šola)*«, »*Več krvi za nafto*«, »*Dive razseljevanja*«, »*Gavinova verodostojnost*«, »*Luksuzni liberalci*« in »*Couture Deložacija*« – so se sprehodili po modni preprogi.

Akcija v *Marini* je bila še en primer, kako so naši spektakli pritegovali, ne pa odtujevali ljudi. To je bilo še posebno očitno, ko so se zbrali trendovci iz *Marine* in opazovali naš glamur, mi pa smo jim razdelili letake, ki so razkrivali pomanjkanje skrbi v programu »*Skrb, ne denar*«. Kifeljci so nas kljub temu ves čas nadlegovali, zato smo se krizno odločili, da odnesemo preprogo na *Pacific Heights* in se tam soočimo z Newsomom. Če se ozrem nazaj, bi lahko zasedali ulico veliko dlje, vendar pa se je naša hipna odločitev izkazala za najlepši in najbolj simbolni trenutek večera – ko nas je okrog sto petdeset ljudi potiskalo zvočnike in naše *Barakarsko naselje* navzgor po strmem pobočju in korakalo do *Pacific Heightsa*, najbogatejše četrti San Francisca.

Ko smo prišli do cilja, do stavbe, kjer je Gavin Newsom imel javni forum, nam je bilo rečeno, da pravzaprav še ni govoril. Ko so kifeljci začeli potiskati ljudi stran, smo se umaknili na drugo stran ulice, kasneje pa smo ugotovili, da je prav to bil trenutek, ko je prišel Newsom. Ko smo se vrnili pred stavbo, nam je policija dejala, da smo prepozni, da bi se lahko udeležili foruma.

Politični pogreb

Le teden dni po akciji v *Marini* je *Gejevka sramota* spravila skupaj »Politični pogreb za umorjene queer ljudi: Gwen Araujo in Jihada Alima Akbarja«. Araujevo, sedemnajstletno transspolno žensko latinskega rodu, so štirje moški na zabavi v Newarku v Kaliforniji pretepli in nato zadavili, ko so odkrili, da je transspolna. Akbarja, triindvajsetletnega geja, temnopoltega muslimana, so policisti ustrelili iz skrajne bližine, ker naj bi vihtel dva mesarska noža, ki ju je dobil v kuhinji *Bagdad Caféja*, popularne restavracije iz *Castra*. *Gejevka sramota* je organizirala politični pogreb pred restavracijo mesec dni po umoru Araujeve. Menili smo, da je udarni protest nujen, saj so tisti ob njenem umoru bili mirni, ni pa še bilo niti enega zaradi umora Akbarja. Hoteli smo pritegniti pozornost na skrajno transfobijo, ki še vedno obstaja na obalnem območju, pa tudi na kričeči razizem lokalne policije.

Ob petih popoldne 3. novembra 2002 se je zbralo okrog sto ljudi z bobni, piščalkami, doma narejenimi instrumenti, zvočnimi sireni in drugimi pripomočki za povzročanje hrupa. Korakali smo po *18. ulici* z baklami, vse do policijske postaje na *Valenciji*. Čeprav smo bili pripravljeni za potencialni konflikt s policisti, nismo naleteli niti na enega, dokler nismo prišli do same postaje. To je bila očitno zavestna odločitev policije, živčne zaradi javnih odzivov na njeno morilsko obnašanje. Za načrtovanje akcije smo imeli le malo časa, kljub temu pa je ta, ob tolikšnem hrupu delovala jezno, konfrontacijsko in celo karnevalsko. Pred policijsko postajo smo delali toliko hrupa, kot je le bilo mogoče, približno trideset minut, kar je razburjalo pet do deset policistov, ki jim je bilo zaukazano, naj stojijo pred vhodom, a brez opreme za demonstracije.

Čeprav nismo dodelali zaključnega rituala, je politični pogreb naredil močan vtis. Žalostno pa je bilo, da je več ljudi na protestu izražalo skrb zaradi našega besa ob umoru Akbarja. Ponavljali so medijska stališča: da je bil oborožen in temnopolt in je torej zaslužil smrt. Takšen dopusten razizem je natančno to, na kar smo poskušali opozoriti s povezavo umorov Araujeve in Akbarja.

Vojna

Ko so se ZDA bližale vojni z Irakom, je *Gejevka sramota* vstopila v protivojno organiziranje. Večinoma je naše sodelovanje pomenilo povezovanje z organizatorji – ali neorganizatorji – množičnih parad, ki so bile del vseh večjih protivojnih demonstracij. Čeprav nas je osupnila grozeča vojna, nas je osupnil tudi spektakel sto tisoč ljudi, ki korakajo po ulici in ne storijo prav nič, da bi destabilizirali ali kljubovali dejanski mašineriji vojne ali temu, kako vojna podpira ameriške potrošniške zahteve.

Sodelovanje v velikih paradah je prinašalo občutek moči, a tudi nemoči. Velike protivojne demonstracije so bile krinka za malce pretepanja in uničevanja lastnine, kar je večina od nas odobrvala z vsem srcem. Vendar pa so predvsem *strejt* beli moški organizatorji teh parad pogosto prevzeli nekakšen militaristični fetišizem in prav nič jih ni skrbelo, da so druge udeležence izpostavili nepotrebnemu tveganju. To je bilo najbolj očitno, ko so aktivisti tako imenovanega *Črna bloka* metali kamenje na trgovine z repa množice več tisoč ljudi, policija pa je aretirala tiste v ospredju.

Gejevka sramota je tudi na pohodu 16. februarja 2003 sodelovala s protivojnimi organizatorji. Sprva je pohod šel po načrtovani poti, kmalu pa se je spreobrnil v policijsko nasilje nad

miroljubnimi protestniki, policisti so nas obkolili, tisti na konjih so mnoge od nas pretepli, dušili in poteptali. Nešteto protestnikov je bilo aretiranih, devet – med njimi so bili aktivisti *Gejevske sramote* – jih je bilo pridržanih v zaporu od treh dni do dveh tednov. Zakaj je v mestu, ki je bilo večinoma proti vojni, domnevno napredni javni tožilec zadrževal devet protivojnih protestnikov z umetno napihljenimi kriminalnimi obtožbami? To je bila očitno taktika zastraševanja, namenjena utišanju vsakršne opozicije, ki bi bila radikalnejša od zgolj dovoljenega pohoda skozi zapuščeno mestno središče.

V skupini je bilo nekaj nesoglasij o količini energije, ki smo jo porabili, ko smo poskušali dobiti ljudi iz zapora. Večine aretiranih nismo poznali, vendar smo opravili glavnino dela, da bi jih spravili na svobodo. Ker je devetdnevni zapor enega od protestnikov iz *Gejevske sramote* izhajal iz policijskega pregledovanja predhodnih demonstracij, jih je veliko preizpraševalo naše vezi s tako imenovanim *Črnim blokom*, medijskim demonom in ljubljencem FBI.

Bar Eagle

Upravnik sanfranciškega bara *Eagle*, ki tradicionalno gosti bele usnjaše (četudi se včasih prelevi v klub za koncertne nastope in obiskovalce vseh spolov in seksualnosti), je pristopil k enemu od aktivistov *Gejevske sramote* in ponudil organizacijo dobrodelnega dogodka. To je bilo protislovno, kajti bar *Eagle* – klub za bele geje, ki slovi po mizoginiji in rasizmu (kot pravzaprav vsak gejevski bar) – je za mnoge prav to, kar *Gejevska sramota* kritizira. Kljub temu smo se uskladili, da vendarle organiziramo dobrodelni dogodek, kajti mnogi smo porabili denar za razne stroške, povezane z demonstracijami (fotokopiranje, najem kombijev, barve itd.).

Čeprav je bil dobrodelni dogodek v baru *Eagle* finančno uspešen (*Gejevska sramota* je zbrala 1200 dolarjev), je pripeljal do globokih razkolov v skupini. Na samem dogodku smo izvedeli, da bo naš dobri prijatelj Gavin Newsom imel svoj dobrodelni dogodek čez teden dni v *centru LGBT*. A ko sem poskušala obelodaniti ta sijajni dogodek, imenovan »*Vročje roza*«, po zvočnikih, je osebje bara izklopilo mikrofona, češ da sem preglasna in da je moj tetast glas preveč moteč. Očitno sem bila glasnejša in bolj moteča kot tri skupine skupaj. Razložila sem, da je ta dobrodelni dogodek več kot zgolj priložnost za ustvarjanje dobička za njihov bar – na njem hočemo promovirati tudi naše akcije. Rečeno mi je bilo: »*Tu notri se moraš nehati šopiriti*«. Pozneje je upravnik stopil do mene in mi razložil, da v baru ne dovolijo oglaševati zunanjih dogodkov. Ko sem izrazila svoje nestrinjanje s tako zlagano politiko, me je prijel in vrgel skozi vrata.

Incident v baru *Eagle* je bil za mnoge izmed nas očiten primer, zakaj mora *Gejevska sramota* kljubovati diskriminatornim politikam v barih, namesto da tam prireja zabave. A številni redni gostje bara, sicer člani *Gejevske sramote*, so bili skrajno odporni za soočenje z dolgo zgodovino mizoginije in strahu pred ženskostjo v usnjaških barih, češ »*tudi oni so del naše skupnosti*«. Ker smo ustanovili *Gejevsko sramoto* predvsem zaradi kritike naše tako imenovane »*skupnosti*«, je bilo poslušanje takšnih besed še bolj neprijetno. Pogovori so postajali skrajno jalovi; bilo je jasno, da ne bomo dosegli zadovoljivega soglasja. Trije so odšli v bar *Eagle*, da bi govorili z upravnikom, a zdelo se je, da mu razumevanje zgodovine izključevalnih in sovražnih politik bara do *kraljic preobleke*, žensk in obarvanih ljudi ne gre prav dobro. Čeprav je pokazal nekaj nejasnega obžalovanja, se je zdelo, da je prepričan, da je pač veliki *mačo* in da se veliki *mačo* pač tako obnaša.

Vročé roza

Teden dni po dogodku v baru *Eagle* smo organizirali majhen protest ob dobrodelni prireditvi Gavina Newsoma v centru *LGBT*. Newsomovo zbiranje denarja ni bilo nič drugega kot poskus *strejt* politike, da podkupi gejevsko elito San Francisca in tako zavaruje svojo prihajajočo župansko kampanjo pred številnimi gejevskimi kandidati. Na naših letakih je pisalo: »Gavin Newsom je prišel iz klozeta – kot fašist!« Zbrali smo se, da bi protestirali proti njegovemu *zaklozetiranemu* desničarskemu programu, pa tudi, da bi opozorili na hipokrizijo centra *LGBT*, ki je pozdravljal Newsomov umazani denar, namesto da bi izrazil stališče proti njegovim izrazitim rasističnim in razrednim politikam.

S približno štiridesetimi ljudmi je bil ta protest verjetno najbolj miren. Za to priložnost smo se oblekli kot *vročé roza* pošasti, imeli smo le malo časa, da bi načrtovali kaj več kot transparente in letake, čeprav je bila ena od cvetk darovanje *vročé roza* vrečk, polnih smeti, smehljajočim se gostom. Gostje, ki so verjetno mislili, da smo del dogajanja, so se celo strinjali, da pozirajo fotografom, medtem ko so v rokah držali prefinjeno zavite smeti.

Čeprav je bil protest miren, so tam bili policisti – poklical jih je »naš« center – da nas pozdravijo že ob prihodu, več kot uro pred začetkom prireditve. Javnost San Francisca verjetno sploh ne bi opazila tega dogodka, če ne bi bili policisti tako brutalni. Ko je prišel Gavin Newsom in so ga popeljali v notranjost, je policija začela z nami grobo ravnati. Mene so vrgli na sredino tekočega prometa, z obrazom naprej, in rešilo me je le to, da me je ujel drug udeleženec *Gejevske sramote* (moj prvi fant), s katerim sva skupaj telebnila na ulico. Ko so naju zvelkli v policijski kombi, je eden od policisto, ki me je pahnil od zadaj, mahal s policijskim pendrekom po drugi udeleženki *Gejevske sramote*, ji zbil zob, da je krvavela po vsem obrazu. Štiri so nas aretirali; enega so vrgli v celico brez zraka, da je omedlel.

Mediji ljubijo kri: lokalni mediji seveda niso izpustili spektakla policijskega nasilja nad *queer* ljudmi pred centrom *LGBT*. Podobe policijskega nasilja so bile na naslovnica obeh gejevskih časnikov in celo korporativnih medijev. Zaradi aretacij protivojnih protestnikov deset dni pozneje sicer nismo mogli uporabiti tega javnega odziva v našo korist in obsoditi policijo ali center *LGBT*. Aretirani pred centrom smo bili v zaporu do tri dni; dobili smo smešne obtožbe, denimo, napad na policista (moje štiri točke obtožnice) in kriminalno »*linčanje*«, kar je staromodni izraz za reševanje iz zapora. Naši sodni primeri so tekli osem mesecev, a obtožbe so bile – po tem ko smo objavili sodni poziv za Gavina Newsoma – zmanjšane le na prekrške zakona.

Natakar, v moji juhi je vojna

Gejevska sramota je sodelovala v množični direktni akciji, organizirani na dan, ko se je začela vojna v Iraku. Naš cilj je bil blokada nekega avtocestnega dovoza in tako smo 20. marca 2003 zbrali pohoštvo, hladilnik, velike kose kovine in zidarske ovire. Vseeno pa dovoza nismo mogli varovati dolgo, zato smo se spremenili v klateško skupino plenilcev, ki je podpirala druge skupine po vsem mestu, denimo tisto pred slovito korporacijo *Bechtel*, ki je takrat podpisala pogodbo, vredno 680 milijonov dolarjev, za obnovo iraških naftnih polj. Ta dan državljanske nepokorščine je bil uspešen, blokirali smo mesto, a očitno se je zgodil prepozno, da bi kakorkoli vplival na vojno. Naslednji dnevi so vseeno bili živahen čas javnih protestov in

množičnih aretacij več kot 2000 protestnikov – čeprav bi te aretacije verjetno bile učinkovitejše, če bi se zgodile prej. Zlom odpora je bil šokanten; nad glavami so vso noč letali policijski helikopterji, protestnike so metali v policijske kombije, ker so korakali po *pločnikih*. Zdelo se je, da je vojna izbruhnila tudi v San Franciscu.

Gejevska farsa

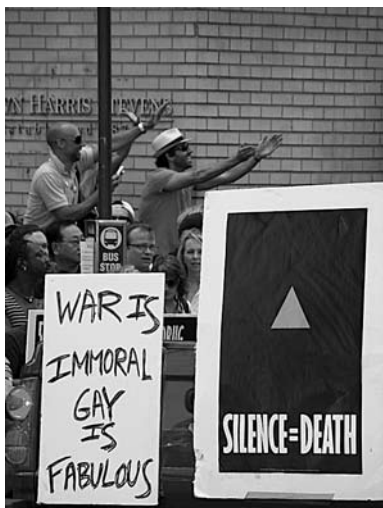
Le nekaj dni po tem, ko je izbruhnila vojna, je skupina aktivistov *Gejevske sramote* iz San Francisca in New Yorka sodelovala na konferenci na Univerzi Michigan, ki se je poimenovala »*Gejevska sramota*«. Čeprav so organizatorji uporabili ime naše aktivistične skupine, smo mi vodili edino razpravo o aktivizmu. Bilo nam je jasno, da smo fetišistični objekt, pozvani le za kratek prikaz realnosti. Na konferenco smo torej prišli pripravljene, da spodbudimo razpravo o tej očitni prilastitvi.

Na naši razpravi, ki so jo poimenovali »*Aktivizem Gejevske sramote*«, smo predlagali kritiko konference, ki je spominjala na reaganovsko doktrino »*ekonomije kapljic*« – ko bogati bogatijo, kaplja denar tudi navzdol, revni ga lahko poberejo kar na pločnikih in si z njim kupijo hiše. Seveda pa »*ekonomija kapljic*« v resnici pomeni, da bogati postajajo bogatejši z ropanjem revnih in plenjenjem vsega, kar je kaj vredno, in kamor lahko stegnejo šape. Konferenca »*Gejevska sramota*« je, smo dejali, »*akademija kapljic*« – ko si univerzitetniki prilastčajo vse, kamor lahko položijo svoje šape, predvsem pa si prilastčajo ljudske boje, aktivizem in identitete, hkrati pa še trdijo, da so vse to iznašli oni.

Poudarili smo, da bo del procesa naše skupine kritika oglaševanja konference, pa tudi sama predstavitev našega političnega programa. Spraševali smo se, ali je imelo oglaševanje konference kot »*Gejevska sramota*« zgolj senzacionalistične namene. Poudarili smo, da obstaja tiskarska napaka v konferenčni literaturi, katere posledica je dodaten *e* v imenu »*Gay Shame*« (*Gejevska sramota*): pisati bi namreč moralo »*Gay Sham*« (*Gejevska farsa*). Večino razprave smo porabili za pogovor o zgodovini *Gejevske sramote* v New Yorku in San Franciscu.

Takoj po naši razpravi se je začela diskusija z naslovom »*Jebeš aktivizem?*«. Očitno je šlo za konferenco, kjer je ena sama aktivistična razprava v celotnem vikendu še vedno preveč nevarna, da se ne bi takoj nato morali spraševati o vrednotah celotnega aktivizma. Po tej diskusiji je nastopil šokanten blok vprašanj in odgovorov, med katerim so slavni univerzitetniki dobesedno vstali kot eden in začeli vpiti na nas. Večina tega vpitja je bila nerazumljiva, nekdo nas je primerjal z Dickom Cheneyjem, češ da s kritiko univerze poglobljamo delo krščanske desnice. To je bil očiten poskus, da bi nas utišali. Nekdo drug je dejal, da so se teze o prilastčanju pojavljale pred tridesetimi leti, kar je pomenilo prav nič nežno diskvalifikacijo na podlagi starosti, ki naj »*otroke postavi nazaj na njihovo mesto*«.

Vede, kot so *queer teorija* in *kulturne študije*, so nastale, da bi govorile o napakah zgodnejših ved, kot sta antropologija in sociologija, še posebno o evrocentričnem modelu kultiviranja »*divjakov*« in »*odkrivanja*« njihovih kultur. Grozljivo je, kako te nove vede padajo v trendovske, elitistične poti, ki nadaljujejo iste dvomljive prakse. S kritiko tega, kako si je konferenca »*Gejevska sramota*« prilastila ideje *Gejevske sramote* brez političnega aktivističnega konteksta, smo se hoteli kritično soočiti z univerzitetniki. Osebnost sem pričakovala, da bodo vsi kimali, se strinjali, morda napisali nekaj pametnih razprav, nato pa povsem in na vseh ravneh zgrešili naše poante. Namesto tega smo se soočili z vpitjem in vreščavimi poskusi, da bi nas takoj utišali.

li. Raven, do katere so bili univerzitetniki nepripravljeni zablesti se v kritično razmišljanje, je bila po svoje šokantna. Pogosto primerjam izkušnjo na konferenci »Gejevska sramota« s pretepanjem pred *centrom LGBT*. Nihče na Univerzi Michigan nas ni fizično napadel, a nepripravljenost organizatorjev, da se počutijo odgovorni zaradi te prilastitve, je bila pošastno podobna nepripravljenosti *centra*, da prevzame odgovornost, ker je dopustil pretepanje *queer* ljudi na svojih stopnicah.

Sprevod sramote

Za drugo podelitev nagrad *Gejevske sramote* smo hoteli iti dlje in se dejansko soočiti z nekaterimi dobitniki nagrad. Sprva smo nameravali organizirati »Sprevod sramote« skozi četrt *South of Market*, da bi se soočili z gejevskimi usnjaškimi bari in seksualno industrijo oziroma njihovim očitnim rasizmom, mizoginijo

in transfobijo. To je bilo za nekatere problem, saj so menili, da ne bi smeli meriti na klube, kjer smo domnevno dobrodošli, temveč bi se morali znova usmeriti v *Castro*. Hkrati smo hoteli zagotoviti, da bo na naši poti prisotna množica ljudi, ulice v četrti *South of Market* so večinoma prazne, *Castro* pa je nabito poln.

Za *Druge letne nagrade Gejevske sramote* smo dodali številne kategorije: to so bile »komodifikacija gej moških«, »propaganda seksualne smrti lezbijk«, »nagrada za vojni orgazem«, »naša najljubša stanovanja«, »najboljši sedež v prvi vrsti za opazovanje policijske brutalnosti«, »nagrada za vzorno manjšino«, »nagrada za plačanega geja«, »nagrada za rasno profiliranje« in »nagrada za tetko Toma« (za gejevske zaveznike reakcionarnih *strejtov*). Tema *parade ponosa* leta 2003 je bila inspirativna »Moramo jim uliti upanje«, patriotski poziv k orožju, zamaskiran kot citat Harveyja Milka, zato smo torej dodali še »nagrado za upanje«. Naša slovesnost se je začela pred krasnim *centrom LGBT*, zmagovalcem »nagrade za življenjske dosežke«, saj jim je v kratkem letu obstoja uspelo doseči pretepanje *queer* ljudi. Druge nagrade *Gejevske sramote* so zaradi pomanjkanja organizacijske pobude vzele precej moči, zato smo bili toliko bolj presenečeni, ko smo videli pred seboj veličastno množico.

V *Sprevodu sramote* smo tako podelili mavrični deviški pas za »propagando seksualne smrti lezbijk«, mavrični falus za »nagrado za spolni fundamentalizem«, uokvirjeno sliko Dana Whita, morilca Harveyja Milka, za »nagrado za tetko Toma« itd. Bili smo presenečeni, ko smo ugotovili, da se dejansko lahko pogodimo s policijo za pohod po ulici *Market*, glavni prometni žili San Franciscas. Na poti smo podeljevali nagrade glede na zaslužena dejanja. Kot je bilo pričakovati, so ljudje boljčali v nas z mešanico zbezanosti in osuplosti, še posebno, ko smo prišli do *18. ulice* in *Castra*, pred bar *Harvey's*, imenovan po Harveyju Milku, ki je last trdnega podpornika Gavina Newsoma. Vrhunec slovesnosti je bil zažig Newsomovega portreta sredi *18. ulice*; medtem ko je portret gorel in je pribrel gasilski tovornjak, da bi nas razgnal, so ljudje plesali od veselja.

Čeprav se nas je mnogo sprva jezilo zaradi odločitve, da izberemo lažje tarče v *Castro*, ne pa težjih v *South of Market*, je bil *Sprevod sramote* – podobno kot prve nagrade *Gejevske sramote* – akcija, kjer smo najuspešneje prepletli energijo množice in našega spektakla. Morda tudi zato, ker je tudi radikalnim *queer* ljudem – kakšna ironija! – prijetneje v gejevski četrti.

Ponos

Na neki točki načrtovanja nagrad *Gejevske sramote* se je zdelo, da kot skupina nimamo dovolj energije ali zavezanosti, da bi ustvarili nekaj tako velikega, kot je bil *Sprevod sramote*. Zato smo se odločili, da bomo na *Paradi ponosa* naredili le manjšo akcijo, sodniško tribuno za okrašene tovornjake. To je bila nagla odločitev in je bila pravzaprav v nasprotju s predhodnimi stališči, da se bomo izogibali akcij na *paradi*. A po uspehu nagrad *Gejevske sramote* je bilo veliko ljudi zagretilih, da organizirajo novo akcijo že čez dva dni. Načrt je pozival ljudi, naj pridejo na končno postajo *parade*, vendar pa se je točka, kjer naj bi se srečali, raztegnila po vsej ulici, tako da je bilo zbiranje oteženo. V zadnji minuti, ko so udeleženci ugotovili, da na *paradi* koraka tudi Gavin Newsom, je več aktivistov *Gejevske sramote* skočilo čez barikade, naravnost pred Newsomovo skupino. Njegovi podporniki so jih napadli in poskrbeli za aretacije osmih ljudi, ki so bili nato več dni pridržani zaradi absurdnih kriminalnih obtožb. Tisti, ki se te akcije nismo udeležili, smo vseeno takoj začeli organizirati pravno podporo. Na srečo smo znali ustvariti dovolj škandala, da so bile proti zaprtim opuščene vse obtožbe.

Proces, proces, proces

V prvih dveh letih obstoja *Gejevske sramote* v San Franciscu nam je uspelo delovati na strukturi ohlapnega konsenza, ne da bi se zapletali v neskončne pogovore o tem, kdo smo in za kaj se zavzemamo. Številne akcije so sicer vsebovale ostra nestrinjanja in celo nekaj grenkobe, a nekako smo obstajali dve leti, ne da bi izkusili razkol. Med našimi protivojnimi akcijami so sestanki *Gejevske sramote* šteli približno pet do petnajst udeležencev, pa vse do trideset ali štirideset. Včasih smo prišli na sestanke, na katerih je bilo petnajst ljudi, ki jih še nihče nikdar ni srečal. Da bi vse teklo gladko, smo vzpostavili formalen proces konsenza in organiziran sistem vodenja. Četudi to ni ustrezalo vsem, nam je uspelo nadaljevati tedenske odprte sestanke brez večjih incidentov.

Obenem smo se odločili – zaradi varnostnih razlogov, pa tudi zato, da ne bi nihče bil identificiran kot »vodja« *Gejevske sramote* – da se, ko govorimo z mediji, poimenujemo Mary. To je bil primer kreativnosti in smisla za humor, ki ju je *Gejevska sramota* združevala z resnostjo in odgovornostjo. Ko smo se poimenovali Mary, se nismo le oprli na zgodovino *queer kempa* in se poigrali z medijskim ukvarjanjem z verodostojnostjo, temveč smo se hkrati tudi sami neskončno zabavali z izmišljanjem Maryjinih priimkov: *Mary Poppers*, *Mary Calendar*, *Mary Nigger*, *Mary Tyler Mutiny* ...

Aktivisti *Gejevske sramote* večine aretiranih na *Paradi ponosa* niso še nikoli srečali – tako kot tudi tistih ne, ki so bili aretirani na protivojnih demonstracijah. Veliko jih celo ni bilo iz mesta. Po izpustitvi iz zapore se je eden od aktivistov *Gejevske sramote* odločil, da bo naslednjega dne sklical tiskovno konferenco. To je pomenilo razhod z dosedanjim načinom dela, kajti v preteklosti smo sklicevali tiskovne konference le takrat, ko smo ljudi šele spravljali iz zapore.

Tiskovno sporočilo se je glasilo: »*Queer skupnost enotna proti Newsomu*«, na sami tiskovni konferenci pa so aretirani in predsednik odbora za *parado ponosa* govorili o svoji jezi nad Newsomovimi politikami napadanja revnih in brezdomnih prebivalcev San Francisca. Eden od udeležencev je pred mediji nenehno ponavljal svoje pravo ime. Za številne aktiviste *Gejevske sramote* je sporočilo o »*queer enotnosti*« s tiskovne konference direktno nasprotova-

lo vsemu, kar smo želeli sporočati – nasprotja, ki so sledila, pa so razkrila globoka nesoglasja v skupini glede vprašanj odgovornosti in celo temeljnih vrednot. Čeprav smo *Gejevska sramota* ustanovili zato, da bi poudarili idejo *queer* skupnosti kot laž, ki koristi le tistim z največ privilegiji, se je vse bolj zdelo, da mnogi v skupini dvomijo prav o tej konfrontacijski drži.

V naslednjih dveh mesecih je prav vsak sobotni sestanek potekal ob sporih o samem procesu. Po številnih pogovorih in prvem zastoju soglasja v dveh letih smo se le uskladili, da sklicujemo krizne tiskovne konference le takrat, ko je kdo v zaporu, in potrdili našo zavezanost, da se za medije identificiramo kot »Mary«. Sestavili smo seznam »Točk enotnosti«, čeprav jih je veliko bilo tako spornih, da v dokumentu pravzaprav sploh ni jasno, kaj smo hoteli povedati.

Naslednje vprašanje, ki je izstopilo v tem obdobju, se je dotikalo enega od nominirancev v kategoriji »Nagrada za vzorno manjšino«, črnske gejevske hip-hop skupine Deep Dickollective. Nominacija se je glasila: »Nominiramo Deep Dickollective, ker so dovolj radikalni, da ostajajo trendovski, ne pa tudi dovolj, da bi preizpraševali lastno maskulinost ali se uprli trženju samih sebe za širšo belo javnost«. To je bila edina nominacija, ki ji je javnost glasno ugovarjala. Ugovor se je usmeril na dejstvo, da Gejevska sramota, večinoma belska skupina, kritizira neodvisen (in popularen) queer črnski umetniški kolektiv. Ironija je bila seveda v tem, da sta bila najbolj ognjevitata zagovornika te nominacije črnska aktivista Gejevske sramote, od katerih je eden tudi član skupine Deep Dickollective.

Nastalo je torej več vprašanj: So nagrade Gejevske sramote uspešne, če razžalijo ljudi iz naših lastnih krogov? Kako naj večinoma belska skupina verodostojno kritizira hipokrizijo »progresivnih« obarvanih queer ljudi? So nagrade Gejevske sramote sredstvo sramotenja ali vabilo k razpravi? Kakšna je pozicija – v okviru večinoma belske radikalne queer aktivistične skupine – obarvanih ljudi, ki kritizirajo druge obarvane ljudi? Ali bi zavrnitev nominacije za Deep Dickollective utišala obarvane, še posebno črnske moške, v Gejevske sramote? In, seveda, star favorit, ki nas muči že od samega začetka: Kdo sploh je »naša skupnost«? Ali obstaja protislovje med ustvarjanjem kulture odpora in dopuščanjem nekaterim queer ljudem, da so izvzeti iz kritike?

Mary za županjo

Gavin Newsom je kot del svoje županske kampanje leta 2003 uvedel Predlog M, ki naj bi prepovedal vse oblike beračenja (razen, seveda, lastnega beračenja bogatih). Ko so se volitve približevale in je Newsom v raziskavah javnega mnenja vodil z veliko prednostjo, je nastopila Gejevska sramota s kampanjo Mary za županjo. V župansko tekmo je vstopila nova kandidatka – Mary – in predstavila resnično radikalen program, ki je vključeval preoblikovanje sanfranciške policije v hranljiv kompost, podporo terorizmu v vseh oblikah in prisilno preselitev lastnikov luksuznih stanovanj v sanfranciški zaliv. Poleg izmišljene kandidatke z veličastnimi načrti smo si izmislili številne organizacije, ki so z vsem srcem podpirale njeno kampanjo: Teroristi proti Gavinu, Trendovci proti Gavinu in Sodrgra proti Gavinu. Organizacija Teroristi proti Gavinu je obudila podobo Patty Hearst a.k.a. Tanie s puško v roki, organizacija Trendovci proti Gavinu pa je razglašala: »Gavin Newsom je takooo zelo staromodnen«.

Akcija Mary za županjo je vsebovala vse etikete Gejevske sramote. Prvič, festival odpora, tokrat pred sponzorjem Gavina Newsoma v srcu gledališke četrti. Drugič, slovesnost, v tem primeru promocija Maryjinega programa, skupaj s kempovskim komadom iz klubske kulture

iz sredine devetdesetih («Tyler Moore/Mary»). Tretjič, dodelane, strašljive kostume iz gradbenega materiala, krvavega spodnjega perila in nagačenih kač. Četrtrič, fanzin, ki je nadrobno popisal zli program Priskutnega Newsoma, pa tudi osvoboditeljske absurde Maryjine širokoteznosti. Petič, zalogo ročno izdelanih znakov, brezplačne hrane, plakatov in značk. In šestič, dogodek, ki se je v velikosti in obsegu opazno razlikoval od naših prvotnih namenov.

Kampanja Mary za županjo se je začela na ulici Newsomovega sponzorja. Policija je že prišla, da bi nam preprečila bližnje srečanje, in takoj začela groziti z zasegom zvočnikov in aretacijo vseh, ki ne bi upoštevali njenih navodil. Seveda smo takoj prevzeli ulico, blokirali promet pred dvorano, ko pa so nas policisti začeli obkrožati, smo se pomaknili ulico stran, pred luksuzni, modni hotel Clift. Slovesnost smo končali sredi ulice, ki smo jo zasedali več kot uro, zažigali smo portrete, delili Maryjin program, poskušali vstopiti v hotel Clift in – seveda – plesali, se šopirili in romantizirali.

Na prireditvi je bilo hkrati več in manj udeležencev kot na prejšnjih dogodkih. Ljudi smo na kraju samem pozivali, naj improvizirajo točke Maryjinega programa, jih spodbujali, naj se nam pridružijo pri blokiranju ulice ali oblikovanju piste pred hotelom Clift. Vseeno pa se je zdelo, da je večina bolj zadržana, da se noče pridružiti dogajanju in da raje gleda od strani. Ljudi smo hoteli opogumiti, naj se vpletejo v enako tveganje kot mi. A med našim pohodom od zabaviščne četrti do mestne hiše se je število udeležencev skrčilo s približno sto petdeset na štirideset. Procesija kampanje Mary za županjo je vseeno prišla do mestne hiše, kjer so jo šerifi grobo ustavili. Seveda pa je Mary imela veliko opravkov tudi zunaj.

Svoboda biti pokopan

Tri mesece po tesni zmagi Gavina Newsoma na županskih volitvah je ta izvedel še zadnji, netvegan politični trik in »uzakonił« gejevske poroke. Trume gejev iz vse države so se valile k mestni hiši ob vseh urah dneva in noči, ljudje so taborili, si delili prigrizke in vino ter nazdravljali Gavinu Newsomu kot avantgardnemu vodji gejevskega in lezbičnega gibanja. Aktivisti Gejevske sramote smo se že prej počutili marginalizirane zaradi protestov proti Newsomu, zdaj pa smo se počutili kot izdajalci. Vedeli pa smo, če hočejo zagovorniki gejevskih porok resničen napredek, naj se borijo za odpravo zakonske zveze (daah!) in univerzalni dostop do storitev, ki jih včasih vsebuje zakonska zveza: do stanovanja, zdravstvene oskrbe, državljanstva itd. A zagovorniki gejevske poroke hočejo namesto tega temeljito redefinirati, kaj pomeni biti queer, in izbrisati desetletja radikalnih queer bojev v korist očiščene, »tudi-mi-smo-prav-takšni-kot-vi« normalnosti (z zakonsko zvezo kot osrednjo institucijo, hmm ... zveni znano). Prav dejstvo, da je kljubovanje gejevski poroki takoj postalo takšna herezija, razkriva načine utišanja, ki se jih poslužujejo zagovorniki gejevske poroke, medtem ko se neomajno približujejo asimilaciji v imperialističen, krvoželjen status quo.

Kmalu po poročni akrobaciji Gavina Newsoma je sledil zahvalni forum za »Svetega Newsoma« in njegovo težko delo (Sestre večnega odpuščanja, drag igralci, ki se oblačijo kot redovnice, so pozneje izvedle ceremonial kanonizacije na svoji vsakoletni slovesnosti ob veliki noči). Gejevski tisk se je uniformno prilizoval. Še bolj sramotna je bila naslovna zgodba o gejevskih porokah v progresivnem tedniku San Francisco Bay Guardian z dne 17. marca 2004. Podnaslov članka urednika Tima Redmonda se je glasil: »Newsom, gejevske poroke in politika revolucionarnih potez«. Redmond je primerjal odločbo Gavina Newsoma, da lahko mestni uradniki podeljujejo

potrdila tudi za istospolne zakonske zveze, z »AIDS aktivisti, ki vdrejo na sestanke in zahtevajo dejanja, in pacifisti, ki poskušajo izključiti vojni stroj«. V času Redmondovega članka so bile AIDS storitve zmanjšane zaradi državnega proračuna, ki je drastično znižal zdravstveno oskrbo najbolj ranljivih, Newsom pa ni naredil niti enega koraka, da bi te storitve obvaroval. Prav tako ni nikdar dal niti ene same izjave, ki bi obsodila ameriško vojno v Iraku; lahko torej domnevamo – v mestu, ki je večinsko proti vojni! – da njegov molk pomeni to, da jo pravzaprav podpira.

Newsomova poročna šarada je vse kaj drugega kot »revolucionarna poteza«. Je povračilo brez tveganja gejem, ki so ga izvolili, in poskus moči lačnega politika iz vladajoče kaste, da bi dobil nacionalno pozornost. Naglica strejt levice, ki je prva skočila na poročno kolobocijo, kaže le na pomanjkanje razumevanja progresivnih ali radikalnih queer politik in celo na pomanjkanje zavezanosti levičarskim »vrednotam«. Zakonska zveza je še vedno osrednja institucija patriarhalnosti, mar ne?

Spopad med zagovorniki in kritiki zakonske zveze ni konflikt med dvema segmentoma »skupnosti«, temveč spopad glede osnovnega značaja queer bojev. Ko se je Newsom zavihтел na eno stran, je pridobil solidarnost asimilacionističnih gejev, pa tudi podporo liberalcev vseh seksualnosti in spolov. Ker so pred to novo »enotnostjo« kapitulirali celo nekdanji Newsomovi sovražniki, se je možnost za odpor zdela prav jalova.

Gejevska sramota se je zato odločila, da bo odgovorila na to preoblikovano politično zvestobo v San Franciscu. Izdelali smo letak, na katerem je pisalo: GEJEVSKA SRAMOTA NASPROTUJE ZAKONSKI ZVEZI V VSEH OBLIKAH. Napisali smo odprto pismo in ga objavili v enem od gejevskih časopisov, v San Francisco Bay Timesu. V naši zadnji akciji smo izdelali nalepko, ki posnema vsepovsod navzočo rdečo-belo-modro nalepko v obliki srca, na kateri piše »Svoboda biti poročen«. Naša nalepka razglša: »Vsi si zaslužimo SVOBODO BITI POKOPANI«. In naprej: »Koliko Iračanov je bilo umorjenih, medtem ko ste se poročali?« Te nalepke so razbesnjeni geji bliskovito odstranili.

Kako daleč bi zagovorniki gejevskih porok šli, da bi zastrli queer sporočila proti porokam, je bilo še bolj očitno, ko je časopis Bay Area Reporter na naslovnici objavil fotografijo praporja, visečega iz centra LGBT, ki se je izvorno zahvaljeval Newsomu za njegovo »vodenje, pogum in zavezanost enakosti«, pozneje pa je bil prebarvan z rdečimi kapljami. Bay Area Reporter ni pisal o tej očitni kritiki Newsomovega trika z gejevskimi porokami, temveč je navajal direktorja centra Thoma Lyncha, ki je dejal: »To kaže, da smo lahko napadeni celo v San Franciscu.«

Ni naključje, da smo queer ljudje, ki nasprotujemo gejevskim porokam, utišani, kajti »gibanje« za gejevske poroke razkrivamo kot grabež za privilegije, ne pa kot zagotavljanje državljanskih pravic. Četudi vsi zagovorniki gejevskih porok nočejo imeti svobode za ubijanje Iračanov, pa »razprava« o njih omogoča strejt, belim, moškim, vladajočim politikom, kot so Newsom, George Bush in John Kerry, da odpirajo lažne teme, medtem ko resnične koristi ostajajo v njihovih bledih rokah, ameriška vlada pa še naprej bombardira. Četudi vsi zagovorniki gejevskih porok ne zagovarjajo divjanja policijske brutalnosti nad obarvanimi ljudmi, pa njihova slepa podpora omogoča Newsomu, da izvaja svoj pravi program: razselitev vseh, ki stojijo napoti razvoju lastnine. In četudi vsem zagovornikom gejevskih porok ni všeč fanatična asimilacionistična gejevska identiteta, pa njihov zagovor gejevske poroke kot osrednje točke queer boja oži možnosti za vse druge.

Kaj bo Gejevska sramota naredila prihodnjič? To je na vas.

Prevedla Nataša Velikonja

Prispevek je preveden iz zbornika »That's Revolting! Queer Strategies for Resisting Assimilation«, ki ga je uredila Mattilda aka Matt Bernstein Sycamore, izšel pa je leta 2004 pri založbi Soft Skull Press.